

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce: **B. Š.**, právně zast. JUDr. Milanem Vašíčkem, MBA, advokátem se sídlem v Brně, Lidická 57, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství** se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu

t a k t o :

I. Rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 26. 10. 2012, č. j. 14932/12-1400-711180 se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalovanému zpět k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 16 988 Kč, ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Milana Vašíčka, MBA, advokáta se sídlem v Brně, Lidická 57.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobou ze dne 30. 11. 2012 se žalobce domáhal přezkumu rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 26. 10. 2012, č. j. 14932/12-1400-711180, kterým bylo zamítnuto předchozí prvostupňové správní rozhodnutí Finančního úřadu Brno-venkov – výzva k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem ze dne 4. 5. 2012, č. j. 206871/12/293962801324 ve výši 184 334,06 Kč, vydaná podle § 171 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb. daňového řádu, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“).

II. Obsah napadeného rozhodnutí odvolacího orgánu

Prodávající E. P. S. uzavřel s kupujícím žalobcem dne 15. 1. 2009 kupní smlouvu, na jejímž základě byly převedeny nemovitosti v k.ú. Modřice za kupní cenu 6 214 619 Kč, právní účinky vkladu vlastnického práva vznikly dne 15. 1. 2009, vklad práva byl zapsán v katastru nemovitostí dne 21. 1. 2009. Lhůta pro podání daňového přiznání k dani z převodu nemovitostí podle § 21 odst. 2 zákona č. 357/1992 Sb. o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o trojdani“) uplynula 30. 4. 2009, aniž by bylo daňové přiznání podáno. Prodávající na výzvu k podání daňového přiznání nereagoval, daň z převodu nemovitostí byla prvostupňovým správcem daně vyměřena dne 4. 11. 2009 platebním výměrem č. j. 247673/09/293962709097. Uvedenou částku prodávající neuhradil ani přes výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. Jelikož daňový nedoplatek nebyl uhrazen ani při vymáhání a bylo zřejmé, že vymáhání by bylo prokazatelně bezvýsledné, byl vyzván na základě ust. § 171 odst. 3 daňového řádu k úhradě daňového nedoplatku žalobce jakožto ručitel výzvou ze dne 4. 5. 2012. Proti této výzvě podal žalobce odvolání, v němž namítal, že správce daně nepřistoupil k vymáhání daňového nedoplatku na poplatníkovi, spokojil se s několika nalézacími úkony. Správce daně měl přistoupit k využití nástrojů mezinárodní spolupráce při správě a vymáhání daně. K této námitce odvolací orgán uvedl, že podle § 16 odst. 1 zákona č. 471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek může tuzemský správce daně dožádat kontaktní orgán jiného státu o vymáhání finanční pohledávky. Z výpisu centrální evidence obyvatel však bylo zjištěno pouze to, že daňový subjekt má trvalé bydliště v ČR, přičemž není známo, ve kterém jiném státě má příjmy nebo majetek. Z daňového spisu je patrné, že daňový subjekt byl o zaplacení daňového nedoplatku marně upomínán, byly prověřeny jeho majetkové poměry, z nichž vyplynulo, že dlužník nemá majetek, který by mohl být předmětem vymáhání. Správcem daně byly provedeny tyto úkony směřující k vymožení daně: dne 28. 3. 2012 bylo podle § 80 daňového řádu provedeno místní šetření u daňového subjektu za účelem zjištění jeho majetkových poměrů, avšak daňový subjekt nebyl zastiženo; z výpisu z katastru nemovitostí pro daňový subjekt nebylo k datu 12. 3. 2012 (následně ověřeno 2. 10. 2012) zjištěno evidování žádných vlastnických ani jiných věcných práv; byla zaslána výzva do Vojenské zdravotní pojišťovny ČR, přičemž podle sdělení této pojišťovny není u daňového subjektu znám plátcce pojistného; z výpisu z centrální evidence motorových vozidel ze dne 12. 3. 2012 nebylo u daňového subjektu zjištěno vlastnictví motorového vozidla; byly zaslány výzvy k součinnosti do bankovních ústavů, přičemž na základě těchto výzev bylo zjištěno, že daňový subjekt vlastní účet u UniCredit Bank Czech Republic, a.s. – exekučním příkazem na

příkazání pohledávky z účtu od této banky bylo vymoženo 2 106,94 Kč, přičemž jiné účty v bankovních ústavech nebyly zjištěny. K námitce uplynutí prekluzivní lhůty pro vyměření daně odvolací orgán uvedl, že povinnost podat daňové přiznání vznikla do 31. 12. 2010, tříletá prekluzivní lhůta pro stanovení daně v dané věci počíná běžet od konce kalendářního roku, tedy ode dne 31. 12. 2009 a končí 31. 12. 2012. Povinnost podat daňové přiznání vznikla na základě zápisu vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí dnem 21. 1. 2009, lhůta pro vyměření daně by skončila 31. 12. 2012, proto výzva ze dne 4. 5. 2012 byla vydána před uplynutím prekluzivní lhůty.

III.

Obsah žaloby

V návrhu na zahájení řízení žalobce namítal, že správce daně nepřistoupil k vymáhání daňového nedoplatku na poplatníkovi, přitom vymáháním je třeba rozumět postup ve smyslu ust. § 175 a násl. daňového řádu. Finanční úřad v Brně se spokojil pouze s několika nalézacími úkony, na základě kterých patrně shledal, že vymáhání by bylo prokazatelně bezvýsledné. Žalobce však vnímá institut ručení jako ultima ratio, správce daně měl provést veškeré úkony, na jejichž základě by bylo možné rozhodnout o (ne)efektivnosti vymáhání daně na poplatníkovi. Správce daně měl zejména přistoupit k využití nástrojů mezinárodní spolupráce při správě o vymáhání daní, neboť podle zjištění se mohl poplatník zdržovat mimo území České republiky. Tato skutečnost však sama o sobě nemůže znamenat to, že by správce daně mohl bez dalšího přistoupit k využití institutu daňového ručitelství. Z rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 20. 12. 2007, vydaného ve věci pod sp. zn. 31 Ca 63/2007 vyplývá, že prokazatelně bezvýsledné vymáhání daňového nedoplatku musí správce daně řádně a dostatečně odůvodnit a podepřít důkazními prostředky. Žalobce dále namítal, že lze vycházet již ze samotného jména daňového subjektu, kde lze očekávat jeho cizí původ. Prostým zadáním tohoto jména do internetového vyhledávače (lze využít např. www.google.com) bylo žalobcem dohledáno, že se jedná patrně o původ britský. Prodávající mj. figuroval ve společnosti P C INTERWORKS LIMITED, THE CHANCERY 58 SPRING GARDENS MANCHESTER, ID 03106039. Dále bylo na správci daně, aby využil nástroje mezinárodní spolupráce a dožádal kontaktní orgán ve Velké Británii. Žalobce pro úplnost uvedl jemu známé adresy prodávajícího: (a) 11 M. C., Ch. H., S.SK3 0HB, (b) 22 F. R., G., Ch., Ch. SK8 4 QB. Žalobce má za to, že výzva není řádně odůvodněna a podepřena důkazy (odkazy na ně), což ji činí nepřezkoumatelnou; napadené rozhodnutí z této výzvy vychází, a tedy tuto nezákonnost přejímá.

IV.

Vyjádření žalovaného k žalobě

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný zopakoval skutkovou a právní argumentaci použitou v napadeném odvolacím rozhodnutí. Dále žalovaný uvedl, že z díkce ust. § 171 odst. 3 daňového řádu nevyplývá povinnost správce daně vyčerpat všechny prostředky k vymáhání daňového nedoplatku na daňovém subjektu. Legislativce připustil možnost od vymáhání daňového dluhu po primárním dlužníkovi upustit, pokud bude zřejmé, že vymáhání bude prokazatelně bezvýsledné. Opačný postup by způsobil průtahy ve vymáhání daňové pohledávky, což by bylo v rozporu s cílem a zásadami správy daní. Žalovaný nařídil dne

10. 5. 2011 exekucním příkazem exekuci přikázání pohledávky ze zjištěného účtu prodávajícího. Exekucí bylo vymoženo 2 106,94 Kč. Správce daně i nadále prověřoval majetkové poměry daňového subjektu, výsledkem bylo zjištění, že daňový subjekt nedisponuje majetkem, na který by bylo možné vést exekuci, a logicky dospěl k závěru, že by vymáhání bylo bezvýsledné. Pojem „bezvýsledné vymáhání“ je do jisté míry neurčitým pojmem, na nějž je třeba nahlížet vždy na základě konkrétních okolností posuzovaného případu. Je třeba vyjít ze smyslu a účelu daňového řízení, tj. mj. zabezpečit úhradu stanovené daně, přičemž daňové řízení je třeba vést v souladu se zásadami správy daní efektivně a hospodárně. Z jednotlivých úkonů činěných správcem daně je zřejmé, že vymáhání by bylo bezvýsledné. V souladu s rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu je třeba považovat možnost provést exekuci prostřednictvím daňové exekuce vždy za primární a soudní vymáhání, či vymáhání soudním exekutorem, a tedy i vymáhání v rámci mezinárodní spolupráce až za možnost sekundární. Sekundární vymáhání přichází v úvahu teprve tehdy, nepostačují-li k postižení majetku daňového subjektu prostředky daňové exekuce, nebo bude-li toho třeba z důvodu procesní ekonomie, či jiných opodstatněných důvodů. O takové případy půjde až tehdy, bude-li zjištěno, že daňový subjekt vlastní majetek, který lze postihnout daňovou exekucí. V dané věci žalovaný takovými informacemi nedisponoval, zřejmě jimi nedisponoval ani žalobce, neboť pokud by je měl, jistě by je uplatnil a řádně doložil důkazy. Žalobce pouze uvedl, že je mu známo, že se daňový subjekt nachází mimo území ČR, aniž by konkretizoval místo pobytu a v žalobě se žalobce odvolává na neurčité informace, zjištěné na internetu. Z rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu vyplývá, že zcela postačí, bude-li ze spisu uvedeného správcem daně vyplývat, že byl daňový dlužník o zaplacení daňového nedoplatku správcem daně upomenut, že byly prověřeny majetkové poměry dlužníka, zjištěný majetek byl využit k vymožení nedoplatku, popř. proč se tak nestalo. Ze spisu by měl být zřejmý a doložitelný závěr o neexistenci či nedostatečnosti majetku, ze kterého by bylo v přiměřené době reálné dosáhnout uspokojení (uhrazení) nedoplatku od přímého dlužníka. Popřípadě musí být průkazně doloženo, že jsou zde jiné okolnosti, které dostatečně jasně vypovídají o aktuální nevymahatelnosti nedoplatku z majetku dlužníka (insolvence dlužníka, ale i jiné skutečnosti). V odůvodnění výzvy k zaplacení nedoplatku ručitelem byl správce daně povinen uvést důvody výroku, což bylo splněno. Daňový řád neukládá správci daně v odůvodnění výzvy popisovat jednotlivé úkony při vymáhání na daňovém subjektu, či zjišťování jeho majetkových poměrů. Vlastní vydání výzvy je z podstaty věci a s ohledem na vázanost správce daně zákonným výsledkem neúspěšného vymáhání dlužné daně na daňovém subjektu. Ručitel má však právo po řádném doručení výzvy nahlížet do spisu ohledně nedoplatku, za který ručí v rozsahu nezbytném pro uplatnění opravného prostředku. Žalobce tohoto svého práva využil, neboť se po doručení výzvy dne 30. 5. 2012 dostavil jeho zástupce ke správci daně, aby nahlédl do spisu. Odvolací rozhodnutí bylo řádně odůvodněno v souladu s požadavky konstantní judikatury.

V.

Replika žalobce

V doplňujícím procesním podání ze dne 6. 5. 2013, označeném jako replika k vyjádření žalovaného k žalobě žalobce uvedl, že se správce daně měl alespoň pokusit o zjištění, zda má poplatník majetek v zahraničí, resp. se následně uspokojit z tohoto majetku. Daňové ručitelství je institut toliko druhotného vymáhání a má nastoupit ve chvíli, kdy byly řádně

vyčerpány prostředky k vymáhání na poplatníkovi daně. Žalobce nově namítal, že výzva k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem byla vydána po uplynutí tříleté prekluzivní lhůty. Výzva ručiteli musí být vydána a nabýt právní moci ve lhůtě pro stanovení daňové povinnosti. Otázku prekluze je v daném případě nutno posoudit zásadně ve prospěch daňového ručitele. Ust. § 22 zákona o trojdani bylo zrušeno zákonem č. 281/2009 Sb. s účinností od 1. 1. 2011, přičemž v důvodové zprávě bylo uvedeno, že se navrhuje zrušení ustanovení pro nadbytečnost. Zákonodárce nepodal ohledně původní dichotomie ničeho bližšího. Žalobce má v dané věci za to, že není důvodné, aby se přihlíženo ke staré právní úpravě v tom smyslu, že prekluzivní lhůta tří let se skutečně prodlouží o cca dalších 10 měsíců. Takový přístup znamená značný zásah do práv a oprávněných zájmů žalobce. I když se v dané věci nejedná o rovinu trestněprávní, kde platí zásada, že pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější, je tuto zásadu možné aplikovat i zde. Žalobce se tedy dovolává pro něho příznivější právní úpravy určení okamžiku běhu prekluzivní lhůty ve smyslu daňového řádu. Není zde důvodné, aby v případě daně z převodu nemovitostí byl okamžik počátku prekluzivní lhůty posouván až i několik měsíců po vzniku daňové povinnosti.

VI.

Obsah nařízeného jednání před soudem

V rámci nařízeného jednání před soudem dne 8. 12. 2014 setrvali účastníci řízení na dosavadních procesních stanoviscích. V rámci jednání zástupce žalovaného předložil soudu listiny (print screen) – informace z internetu z různých zdrojů ohledně aktuálního lustrování osoby dlužníka, přičemž provedení těchto listin k důkazu nebylo ze strany účastníků řízení navrženo.

VII.

Právní hodnocení soudu

Soud se nejprve zabýval námitkou spočívající v tvrzení, že již uběhla prekluzivní lhůta pro vyměření daně ve vztahu k žalobci. Uvedená námitka byla sice vznesena až v replice k vyjádření žalovaného, tedy po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty určené pro uplatňování či doplňování žalobních bodů, ovšem uvedenou námitkou je soud povinen se zabývat z úřední povinnosti (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 29. 4. 2010, č. j. III. ÚS 1341/08 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2009, č. j. 1 Afs 145/2008 – 135). K této námitce uvádí soud následující.

Podle ust. § 22 odst. 1 zákona o trojdani platí, že daň nelze vyměřit ani doměřit po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání. Podle ust. § 22 odst. 2 citovaného zákona platí, že byl-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon směřující k vyměření daně nebo jejímu dodatečnému stanovení, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, v němž byl poplatník o tomto úkonu zpraven; vyměřit a doměřit daň však lze nejpozději do 10 let od konce kalendářního roku, v němž vznikla povinnost podat daňové přiznání.

Podle ust. § 21 odst. 2 písm. a) zákona o trojdani platí, že poplatník je povinen podat místně příslušnému správci daně přiznání k dani z převodu nemovitostí nejpozději do konce

třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad práva do katastru nemovitostí.

Mezi účastníky řízení není sporné a ze správního spisu vyplývá, že vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí byl zapsán dne 21. 1. 2009 a poplatník byl proto ve smyslu ust. § 21 odst. 2 písm. a) zákona o trojdani povinen podat místně příslušnému správci daně přiznání k daní z převodu nemovitostí nejpozději do konce měsíce dubna 2009. Prekluzivní lhůta ve smyslu ust. § 22 odst. 1 zákona o trojdani by tak uplynula posledním dnem roku 2012 (pokud by nebyl před ukončením této lhůty učiněn úkon směřující k vyměření daně nebo jejímu dodatečnému stanovení).

Ust. § 22 zákona o trojdani bylo zrušeno zákonem č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. Zákon č. 281/2009 nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2011, stejně tak jako nový procesní předpis – daňový řád. Ust. § 22 zákona o trojdani bylo třeba na projednávanou věc aplikovat do 31. 12. 2010. Ust. § 47 předchozího procesního daňového předpisu, zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků, ve znění platném pro projednávanou věc, nebylo možné použít, neboť toto ustanovení se uplatňovalo pouze v případě, pokud tento procesní předpis nebo zvláštní zákon nestanovil jinak; jiná úprava byla stanovena právě v ust. § 22 zákona o trojdani.

Nový daňový procesní předpis – daňový řád stanovil v rámci přechodných ust. § 264 odst. 4, že běh a délka lhůty pro vyměření, která započala podle dosavadních právních předpisů a neskončila do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona posuzuje podle ustanovení tohoto zákona, která upravují lhůtu pro stanovení daně; okamžik počátku běhu této lhůty určený podle dosavadních právních předpisů zůstává zachován; účinky právních skutečností, které mají vliv na běh této lhůty a které nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzují podle dosavadních právních předpisů; právní skutečnosti nově zakládající stavění běhu lhůty pro stanovení daně podle tohoto zákona, které započaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, staví běh lhůty až ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Jak ze shora uvedeného vyplývá, běh a délka lhůty pro vyměření započala podle dosavadních právních předpisů a neskončila do dne nabytí účinnosti daňového řádu. Platí proto, že ode dne nabytí účinnosti daňového řádu se posuzuje běh a délka lhůty pro vyměření podle ustanovení tohoto zákona, která upravují lhůtu pro stanovení daně; okamžik počátku běhu této lhůty určený podle dosavadních právních předpisů přitom zůstává zachován.

V ust. § 148 daňového řádu upravujícího lhůtu pro stanovení daně je uvedeno, že daň nelze stanovit po uplynutí lhůty pro stanovení daně, která činí 3 roky; lhůta pro stanovení daně počne běžet dnem, v němž uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení, nebo v němž se stala daň splatnou, aniž by zde byla současně povinnost podat řádné daňové tvrzení.

Jelikož platí, že okamžik počátku běhu této lhůty určený podle dosavadních právních předpisů zůstal zachován, nemohla v projednávané věci marně uplynout lhůta pro stanovení daně, neboť ta by skončila posledním dnem r. 2012, pokud by nedošlo ze zákonem stanovených důvodů k jejímu novému běhu či jejímu prodloužení. Předmětná výzva

k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem byla vydána dne 4. 5. 2012, dne 7. 5. 2012 byla doručena žalobci. Tento podal dne 31. 5. 2012 odvolání a napadené odvolací rozhodnutí bylo vydáno dne 26. 10. 2012, přičemž právní moc tohoto odvolacího rozhodnutí nastala dnem 29. 10. 2012.

Žalobcem požadovaná aplikace pouze nové procesní daňové úpravy, která by byla pro něj výhodnější, je vyloučena shora citovaným přechodným ustanovením § 264 odst. 4 věta první daňového řádu. Znění ust. § 264 odst. 4 věty první a druhé daňového řádu řeší časový střet staré a nové právní úpravy zcela jednoznačně za pomoci nepravé retroaktivity (krajský soud je si vědom usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2014, č. j. 4 Afs 105/2014 – 38, kterým byl Ústavnímu soudu předložen návrh na zrušení ust. § 264 odst. 4 věty první a druhé daňového řádu, ovšem s argumentací, že z povahy a smyslu prekluzivní lhůty pro stanovení daně vyplývá potřeba jejího posuzování podle stejných pravidel, a to od počátku do konce jejího běhu; tedy na základě právního názoru, uvedeného v tomto usnesení nejen pro počátek běhu a délku lhůty pro vyměření, ale i pro dokončení jejího běhu má být rozhodná původní procesní úprava. Ani tento výklad by nebyl pro žalobce příznivější.). Výzva ručiteli byla tedy vydána a nabyla právní moci (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 Afs 52/2008 – 60), aniž by uplynula lhůta pro stanovení daně. Předmětná žalobní námitka není důvodná.

K otázce možnosti vydat v projednávané věci výzvu ručiteli, uvádí soud následující. V ust. § 171 odst. 3 daňového řádu je stanoveno, že výzvu ručiteli lze vydat, pokud nebyl nedoplatek uhrazen daňovým subjektem, ačkoliv byl daňový subjekt o jeho úhradě bezvýsledně upomenut, a nedoplatek nebyl uhrazen ani při vymáhání na daňovém subjektu, pokud není zřejmé, že vymáhání by bylo prokazatelně bezvýsledné; výzvu ručiteli lze vydat rovněž po zahájení insolvenčního řízení vůči daňovému subjektu.

Ze správního spisu vyplývá, že daňový subjekt neuhradil vyměřený daňový nedoplatek na dani z převodu nemovitostí, v rámci exekuce příkázáním pohledávky z účtu prodávajícího bylo touto exekucí vymoženo pouze 2 106,94 Kč. Správce daně prvního stupně učinil ve věci několik úkonů směřujících k vymožení daně, tak jak jsou uvedeny shora v rámci rekapitulace obsahu odvolacího napadeného rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně a které též vyplývají z obsahu správního spisu.

V odůvodnění žalobou napadeného odvolacího rozhodnutí je mj. uvedeno, že podle § 16 odst. 1 zákona č. 471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek může tuzemský správce daně dožádat kontaktní orgán jiného státu o vymáhání finanční pohledávky, ovšem z výpisu centrální evidence obyvatel bylo zjištěno pouze to, že daňový subjekt má trvalé bydliště v České republice, přičemž není známo, ve kterém jiném státě má příjmy nebo majetek. Zároveň odvolací orgán vyslovil, že z daňového spisu je patrné, že daňový subjekt nemá majetek, který by mohl být předmětem vymáhání.

Spor mezi účastníky řízení spočívá ve skutečnosti, zda měl správce daně při vymáhání využít nástrojů mezinárodní spolupráce při správě a vymáhání daní, či nikoliv. Žalobce nijak konkrétně nerozporoval úkony, které správce daně v rámci vymáhání daňového nedoplatku provedl na území České republiky, tyto jsou uvedeny v odůvodnění žalobou napadeného

odvolacího rozhodnutí. Jednotlivé úkony vyplývají i z obsahu správního spisu, do něhož zástupce žalobce nahlížel. Ze zprávy Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR ze dne 13. 10. 2011 bylo zjištěno, že prodávající má být pojištěncem Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky. Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky ve sdělení ze dne 21. 10. 2011 uvedla, že plátce pojistného je neznámý. Správce daně se pokusil navštívit prodávajícího na posledním známém bydlišti, a to bezvýsledně, bez žádných dalších poznatků. Ve vymáhací části správního spisu se kromě jiného nachází exekuční příkaz na přikázání pohledávky z účtu prodávajícího, který byl dohledán. Sdělením ze dne 19. 12. 2011 UniCredit Bank Czech Republic a.s. sdělila správci daně, že se na účtu povinného nenacházejí žádné finanční prostředky. Seznam správcem daně učiněných úkonů vyplývá např. z úředního záznamu ze dne 30. 3. 2012, č. j. 149027/12/293941711152.

Jak již bylo shora uvedeno, žalobce nevznesl žádnou konkrétní námitku týkající se případné další nutnosti úkonů spojených s vymáháním na území České republiky. Ze zjištění správce daně prvního stupně lze dovodit, že hodnota majetku daňového dlužníka na území České republiky, který bylo možno postihnout exekucí, nepokrývala daňový nedoplatek v plné výši, proto se správce daně správně pokusil alespoň část nedoplatku vymoci primárně na prodávajícím, což se mu částečně podařilo. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudky vydané dne 26. 4. 2012 pod č. j. 7 Afs 39/2012 – 54 a dále dne 6. 3. 2014, č. j. 1 Afs 3/2014 – 31) vyplývá, že není potřeba marně vyčerpat veškeré v úvahu přicházející možnosti vymáhání daňového dluhu po původním dlužníkovi, jež jsou dány právním řádem, neboť postačí, že u přímého dlužníka není zjištěn žádný majetek, který by bylo možno postihnout exekucí. Spor mezi účastníky řízení je však v tom, že žalobce tvrdí, že správce daně nezjišťoval majetkové poměry dlužníka v dostatečném rozsahu vzhledem k jeho majetku či příjmům mimo území České republiky. Jak sám uvedl odvolací orgán v žalobou napadeném rozhodnutí, mohl tuzemský kontaktní orgán (správce daně) postupem ve smyslu ust. § 16 odst. 1 zákona č. 471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek požádat kontaktní orgán jiného státu o vymáhání finanční pohledávky. Důvodem, proč tak v předmětné věci správce daně neučinil, bylo podle odvolacího orgánu zjištění, že z výpisu z centrální evidence obyvatel vyplývá, že daňový subjekt má trvalé bydliště v ČR, přičemž není známo, ve kterém jiném státě má příjmy nebo majetek.

Z ust. § 171 odst. 3 daňového řádu však vyplývá, že výzvu ručiteli lze vydat pouze, došlo-li k vymáhání na daňovém subjektu a ani při něm nebyl nedoplatek uhrazen, s výjimkou případu, pokud by bylo zřejmo, že vymáhání by bylo prokazatelně bezvýsledné. V projednávané věci z obsahu správního spisu však není zřejmé, že by vymáhání bylo prokazatelně bezvýsledné, pokud by se správce daně o něj pokusil i mimo území České republiky, konkrétně v rámci aplikace ust. § 16 odst. 1 zákona č. 471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek; podle tohoto ustanovení platí, že tuzemský kontaktní orgán může požádat kontaktní orgán jiného státu o vymáhání finanční pohledávky; to neplatí, pokud tuto pohledávku nelze vymáhat podle tuzemských právních předpisů nebo pokud je finanční pohledávka nebo původní titul pro vymáhání v České republice napaden, s výjimkou případu, kdy tuzemský kontaktní orgán požádá o vymáhání na základě napadeného titulu pro vymáhání a tuto svou žádost odůvodní, anebo pokud nebyly využity všechny postupy určené tuzemskými právními předpisy pro vymáhání finanční pohledávky, s výjimkou případu, kdy je zřejmé, že v České republice neexistují aktiva

k vymáhání, nebo že takové postupy nepovedou k úplnému uhrazení finanční pohledávky a tuzemský kontaktní orgán má konkrétní informace uvádějící, že dotyčná osoba má aktiva v dožádaném státu, nebo by uplatnění těchto postupů vedlo k nepřiměřeným obtížím.

Správce daně se měl pokusit získat informace o místě pobytu prodávajícího, resp. o jeho státním občanství u zdravotní pojišťovny, cizinecké policie, příp. u katastrálního úřadu, zda tyto orgány nemají z jejich činnosti poznatky o pobytu prodávajícího mimo území České republiky či o jeho státním občanství. Stejně tak se nabízela možnost zjištění těchto údajů prostřednictvím internetových vyhledávačů, což žalovaný aktuálně před jednáním v předmětné věci i učinil a zjistil adresu prodávajícího shodnou, jak na ni v doplňujícím procesním podání poukázal žalobce. Pokud tak správce daně, resp. žalovaný neučinil, není možno konstatovat z obsahu správního spisu prokazatelnou bezvýslednost vymáhání na daňovém subjektu, prodávajícím. Uvedenou žalobní námitku proto soud shledal důvodnou.

Žalobce dále namítal, že předmětná výzva není řádně odůvodněna a podpořena důkazy, resp. odkazy na ně, což ji činí nepřezkoumatelnou. Soud dává žalobci za pravdu, neboť jak bylo shora již uvedeno, ze správního spisu, ani z obsahu odvolacího rozhodnutí, není zřejmý a doložitelný závěr o neexistenci či nedostatečnosti majetku, ze kterého by bylo v přiměřené době možné reálně dosáhnout uspokojení (uhrazení) nedoplatku od přímého dlužníka, pokud nebyly učiněny pokusy získat informace o místě pobytu přímého dlužníka mimo území ČR, resp. o jeho státním občanství.

Ze shora uvedených důvodů soud postupem ve smyslu ust. § 76 s.ř.s. napadené rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně zrušil, přičemž v dalším řízení žalovaný vady napraví, příp. zajistí jejich napravení.

VIII. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci plný úspěch, soud proto rozhodl o povinnosti žalovaného nahradit mu náklady řízení. Náhrada nákladů řízení se skládá z odměny zástupce žalobce za dva úkony právní služby po 2 100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f), § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění do 31. 12. 2012 (příprava, převzetí právního zastoupení, sepis žaloby), a z náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky, dále z odměny zástupce žalobce za dva úkony právní služby po 3 100 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 7 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění po 1. 1. 2013 (sepis repliky a účast zástupce žalobce u jednání před soudem) a z náhrady hotových výdajů za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Přiznaná náhrada byla zvýšena o daň z přidané hodnoty ve výši 20 % ve vztahu k úkonům a náhradám učiněným do 31. 12. 2012 a ve výši 21 % ve vztahu ke zbývajícím úkonům a náhradám za tyto úkony právní služby, neboť replika je datována dnem 18. 3. 2013 a jednání před soudem se uskutečnilo dne 8. 12. 2014, kdy sazba daně z přidané hodnoty činila 21 %. Celkem přiznaná náhrada nákladů

řízení, vč. náhrady za zaplacený soudní poplatek činí částku 16 988 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 8. 12. 2014

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu